

DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas lietuvių kalba	Dalyko (modulio) pavadinimas anglų kalba	Kodas
KURČIŪJŲ BENDRUOMENĖ IR KULTŪRA	SOCIETY AND CULTURE OF THE DEAF	

Anotacija
Ugdant atvirumą ir tolerantiškumą bei plečiant akiratį, dalykas supažindina su kurčiųjų kultūros bruožais, kurčiųjų tapatybe, kova už savo kaip kalbinės ir kultūrinės mažumos teises. Skatinamas socialinis supratimas apie kurčiųjų kultūrą ir lietuvių gestų kalbą. Kurčiųjų menas skatins kūrybiškumą, o kitos šio dalyko temos – technologijų įtaka kurčiųjų kultūrai, kultūriniai skirtumai tarp girdinčiųjų ir kurčiųjų – vertinti visuomenės plėtros procesus. Lietuvių gestų kalbos pradmenų mokymasis skatins ne tik naujos kalbos mokėjimą, bet ir būsimą profesinę veiklą grįsti humanizmo bei įvairovės priėmimo principais.

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: asist. dr. Jurgita Astrauskienė Kitas (-i): Lietuvos kurčiųjų draugijos prezidentas Kęstutis Vaišnora	Vilniaus universitetas Kauno fakultetas Kalbų, literatūros ir vertimo studijų institutas Muitinės g. 14, LT-44280 Kaunas

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Bendrujų universitetinių studijų

Įgyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
Auditorinė	Pavasario	Lietuvių kalba ir lietuvių gestų kalba (esant poreikiui su asistuojančiu vertėju)

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai:	Gretutiniai reikalavimai (jei yra):

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	48	82

Dalyko (modulio) tikslas		
Suteikti žinias apie kurčiųjų kalbinę ir kultūrinę mažumą, jų meną bei ugdyti gebėjimus taikyti lietuvių gestų kalbos pradmenis, skatinant studentus būti tolerantiškais, atsakingais ir kūrybingais šiuolaikinės visuomenės nariais.		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Žinos kurčiųjų bendruomenės istoriją, vertybes, stiprybes ir iššūkius bei kurčiųjų kultūros kontekstus. Gebės taikyti lietuvių gestų kalbos pradmenis savo profesinėje ir visuomeninėje veikloje, grįsdami ją humanistinėmis vertybėmis ir etinėmis	Teorinės medžiagos studijavimas, vaizdo įrašų peržiūra, diskusija, praktinės užduotys, individualus ir grupinis darbas, refleksija.	Egzaminas; Individualių ir grupinių praktinių užduočių atlikimas; Darbas seminarų metu.

normomis.		
Žinos bei gebės kritiškai vertinti visuomenės bendrabūvio ir darnaus vystymosi procesus.		

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys		
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Žmonių su negalia samprata. Kurčiųjų bendruomenės ir kultūros įvadas: požiūriai į kurtumą – medicininis, socialinis, kalbinis, kultūrinis.	4		2				6	4	Teorinės literatūros studijavimas. (Burkauskienė, D. (2012) <i>Kurčiųjų kultūra ir istorija</i> , psl. 10-24). Pasirengimas atsakyti į dėstytojo iš anksto užduotus klausimus.
2. Dvikalbystė ir dvikultūra: lietuvių gestų kalba, kurčiųjų tapatybė, kultūra.	4		2	4			10	20	Teorinės literatūros studijavimas (M. Danielius, 2004. <i>Lietuvių gestotyros pagrindai</i> , psl. 9-25) Praktinė užduotis 1: lietuvių gestų kalbos abėcėlės ir pagrindinės informacijos apie save pateikimas vaizdo įrašu (Kompiuterinė lietuvių gestų kalbos mokymosi programa; Lietuvių gestų kalbos pašnekesių žodynėlis; Lietuvių gestų kalbos žodynas).
3. Konceptų kurtystė (<i>Deafhood</i>) ir kurtumo dovana (<i>Deaf Gain</i>) supratimas.	2		1				3	4	Pasiruošimas diskusijai tema „Kurtumo privalumai ir iššūkiai. Kaip elgtis kai šeimoje gimsta kurčias vaikas?“. <i>Kurčiųjų kultūra: audizmo ir kurtystės terminai</i> (DVD) peržiūra.
4. Kurčiųjų kultūra ir menas: DeVia menas, imituojama daina, daina lietuvių gestų kalba, kurčiųjų poezija, vizualinis vernakulas ir kitos meno rūšys.	4		1	4			9	24	Vaizdo įrašų peržiūra (Kurčiųjų kultūra. (DVD); Lietuvos kurčiųjų istorija). Praktinė užduotis 2: kurčiųjų meno: pasirinktinai – daina lietuvių gestų kalba arba kurčiųjų poezijos – pateikimas vaizdo įrašu. (Kompiuterinė lietuvių gestų kalbos mokymosi

									programa; Lietuvių gestų kalbos pašnekesių žodynėlis; Lietuvių gestų kalbos žodynas).
5. Kurčiųjų bendruomenė – tauta tautoje? Tarpkultūrinis kontekstas.	2		2				4	3	Vaizdo įrašo peržiūra (informacinis filmas „Gestų kalba Lietuvoje 2015“). Pasirengimas refleksijai apie peržiūrėtą vaizdo įrašą.
6. Tarptautinis (pasaulio ir Europos) kurčiųjų kultūros ir gestų kalbų kontekstas. Tarptautiniai gestai.	2		2				4	3	Vaizdo įrašo peržiūra (pasaulio kurčiųjų istorija). Pasirengimas atsakyti į dėstytojo iš anksto pateiktus klausimus.
7. Kurčiųjų kultūros tendencijos iš technologijų perspektyvos: ateities vizijos ir kylantys iššūkiai kultūros išnykimui.	2		2				4	4	Teorinės medžiagos studijavimas: Lietuvių gestų kalbos ateities vizija ir vystymo gairės: per ateinančius 10 metų. Informacinio filmo „Lietuvių gestų kalbos raida – ateitis ir praeitis“ peržiūra. Pasiruošti pakomentuoti matytą vaizdo įrašą, aptarti esminius LGK raidos pavyzdžius.
8. Girdinčiųjų ir kurčiųjų kultūriniai skirtumai.	2		1				3	3	Vaizdo medžiagos peržiūra (Mitai ir stereotipai apie kurčiuosius: https://www.youtube.com/watch?v=VSCNIAqJ5DU&t=2s Pasirengimas grupės diskusijai: išankstinės nuostatos ir asmeninės patirtys.
9. Informacinės aplinkos pritaikymo galimybės pagal individualius kurčiųjų poreikius.	2		1				3	5	Grupinė praktinė užduotis 3: aplinkos prieinamumo kurčiųjų tikslinei auditorijai vertinimas.
10. Egzaminas.		2					2	12	Pasiruošimas egzaminui ir refleksijai.
Iš viso	24	2	14	8			48	82	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Egzaminas	50 %	Egzaminų laikymo laikotarpiu	Atsakymai į klausimus (atvirus ir / ar uždarus) raštu. Numatoma pateikti 10 klausimų (atsakymas į kiekvieną klausimą vertinamas iki 10 taškų). Egzamino raštu vertinimo skalė: (95-100): 10 pademonstruotos puikios žinios ir įgūdžiai;

			<p>(85-94): 9 pademonstruotos geros žinios ir įgūdžiai;</p> <p>(75-84): 8 pademonstruotos žinios ir įgūdžiai yra aukščiau vidutiniškų;</p> <p>(65-74): 7 pademonstruotos žinios ir įgūdžiai, turi trūkumų;</p> <p>(55-64): 6 pademonstruotos žinios ir įgūdžiai, turi didelių trūkumų;</p> <p>(45-54): 5 atsakymai į pateiktus klausimus yra neišsamūs, neįsigilinama į klausimo esmę, atsakyti ne visi klausimai parodo esmines studento žinių spragas;</p> <p>(44-0): 4 (ir mažiau) nėra atsakyta į pateiktus klausimus arba atsakymai yra klaidingi ir akivaizdžiai parodantys menką kurso žinių įsisavinimą.</p>
Praktinių užduočių atlikimas	40 %	Semestro metu	<p>Praktinė užduotis 1 – lietuvių gestų kalbos abėcėlės ir pagrindinės informacijos apie save pateikimas vaizdo įrašu.</p> <p>Praktinė užduotis 2 – kurčiųjų meno: pasirinktinai – daina lietuvių gestų kalba arba kurčiųjų poezijos – pateikimas vaizdo įrašu.</p> <p>Praktinė užduotis 3 – aplinkos prieinamumo kurčiųjų tikslinei auditorijai vertinimas.</p> <p>Vertinama praktinių užduočių atlikimo kokybė ir pateikimas:</p> <p>10 – užduotys atliktos puikiai, laikantis visų keliamų reikalavimų, pristatytos laiku, tinkamai apipavidalintos;</p> <p>9 – užduotys atliktos labai gerai, laikantis visų keliamų reikalavimų, pristatytos laiku, tinkamai apipavidalintos;</p> <p>8 – užduotys atliktos gerai, laikantis beveik visų keliamų reikalavimų, nors gali pasitaikyti nedidelių netikslumų, pristatytos laiku;</p> <p>7 – užduotys atliktos pakankamai gerai, didžia dalimi laikantis keliamų reikalavimų, tačiau pasitaiko netikslumų, pristatytos šiek tiek vėluojant;</p> <p>6 – užduotys atliktos patenkinamai, nepaisoma kai kurių keliamų reikalavimų, pasitaiko nemažai netikslumų, pristatytos vėluojant, esama pateikimo trūkumų;</p> <p>5 – užduotys atliktos prastai, daug kur nepaisoma keliamų reikalavimų, pristatytos vėluojant, esama didelių pateikimo trūkumų;</p> <p>1-4 – užduotys atliktos itin prastai, yra esminių trūkumų, pristatytos smarkiai vėluojant, pateikimas neatitinka keliamų reikalavimų;</p> <p>0 – užduotys nepristatytos.</p>
Darbas seminarų metu	10 %	Semestro metu	<p>1 balas: studentas aktyviai dalyvauja seminaruose, atsako į užduodamus klausimus, pats kelia klausimus ir teikia kritinių pastabų;</p> <p>0,5 balo: studentas dalyvauja seminaruose, atsako į užduodamus klausimus;</p> <p>0 balų: studentas vengia įsitraukti į seminarų diskusijas, neatsako į užduodamus klausimus.</p>

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla	Prieiga internete ar VU bibliotekoje
Privalomoji literatūra					
Burkauskienė Daiva	2012	Kurčiųjų kultūra. (DVD)		Vilnius: Surdologijos centras	
Burkauskienė Daiva	2008	Kurčiųjų kultūra ir istorija		Vilnius: DIZI	
Danielius Mantrimas	2004	Lietuvių gestotyros pagrindai		Vilnius: Surdologijos centras	
Kompiuterinė lietuvių gestų kalbos mokymosi programa				http://zodynai.ndt.lt/gestai/	
Lietuvių gestų kalbos pašnekesių žodynelis				http://pz14.lkd.lt/	
Lietuvių gestų kalbos žodynas				http://gestai.ndt.lt/	
Neįgaliųjų reikalų departamentas prie SADM	2016	Lietuvių gestų kalbos ateities vizija ir vystymo gairės: per ateinančius 10 metų		Neįgaliųjų reikalų departamentas prie SADM	
Patrick Nordell, Tomas Kold Erlandsen	2018	Kurčiųjų kultūra: audizmo ir kurtystės terminai (DVD)		Vilnius: Surdologijos centras	
VšĮ Surdologijos centras		Lietuvos kurčiųjų istorija	2 dalys	Vilnius: Surdologijos centras	
VšĮ Surdologijos centras	2011	Pasaulio kurčiųjų istorija		Vilnius: Surdologijos centras	
VšĮ Surdologijos centras	2017	Informacinis filmas „Lietuvių gestų kalbos raida – ateitis ir praeitis“		Vilnius: Surdologijos centras	
VšĮ Surdologijos centras	2015	Informacinis filmas „Gestų kalba Lietuvoje 2015“		Vilnius: Surdologijos centras	
Papildoma literatūra					
Emanuele Laborit	2003	Žuvėdros klyksmas		Vilnius: Andrena	
Europos kurčiųjų sąjungos interneto svetainė		Papildoma informacija ir vaizdo įrašai			http://www.eud.eu/
Ladd, Paddy	2007	Understanding Deaf Culture: in Search of Deafhood		Clevedon, Buffalo, Toronto, Sydney: Multilingual Matters	
Lietuvos kurčiųjų draugijos interneto svetainė		Papildoma informacija ir vaizdo įrašai			www.lkd.lt
Lietuvos kurčiųjų draugijos žurnalas		Akiratis			http://www.lkd.lt/lkd-menras

					tis- akiratis
Padden, Carol; Humphries, Tom	2005	Inside Deaf Culture		Cambridge: Harvard University Press	
Pasaulio kurčiųjų federacijos interneto svetainė		Papildoma informacija ir vaizdo įrašai			https:// wfdeaf. org/
Sian Heder	2021	Filmas CODA "Kurčiųjų tėvų vaikai"			